

ПОЛАГНИН Д. Д.

*асистент кафедри грошового обігу і кредиту, Буковинського державного
фінансово-економічного університету*

ШПАК М. В,

*Буковинський державний фінансово-економічний університет,
студентка*

м. Чернівці, Україна

ОСОБЛИВОСТІ КРЕДИТУВАННЯ АПК БАНКАМИ УКРАЇНИ

Сільське господарство України за останні роки розвивається достатньо динамічно. В сучасних умовах функціонування сільськогосподарських підприємств неможливо без залучення кредитних ресурсів, адже галузь сільського господарства є кредитомісткою галуззю.

Дослідженню теоретичних засад та практичного досвіду функціонування фінансово-кредитного механізму агропромислового комплексу приділяється велика увага з боку таких вітчизняних науковців, як В. М. Алексійчук, О. Є. Гудзь, М. Я. Дем'яненко, І. Г. Кириленко, І. І. Лукінов, П. Т. Саблук та інші.

У системі фінансової підтримки аграрного виробництва значу роль відіграє банківське кредитування, яке забезпечує 25–26% фінансових ресурсів і знаходиться на другому місці після внутрішнього самофінансування, що становить 56–57%, 12% – це особисті заощадження фермерських господарств і 5% дають кошти постачальників ресурсів та переробних підприємств [2].

Сільське господарство є кредитомісткою галуззю і її нормативне функціонування без кредитних ресурсів у сучасних умовах практично неможливе. Безперечно, вітчизняні виробники зацікавлені у можливості кредитування майбутнього врожаю, тому співпраця з банками є невід'ємною складовою формування основи продовольчої безпеки України та вітчизняних споживачів.

На жаль, при досягнутій рентабельності сільського господарства на рівні: 2011 р – 21,1%, 2012 р. – 27%, 2013 р. – 20,5% [1], сільгосппідприємства змушені працювати практично лише на покриття процентів за кредитами, тобто на банки. Виключенням є великі компанії, що мають можливість залучати зовнішнє, часто "материнське", фінансування під нижчі відсотки.

На сьогоднішній день значна частка банківських установ здійснюють кредитування підприємств агропромислового комплексу. Найактивнішими з них є: АТ «Райффайзен Банк Аваль», ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК», ПАТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», АТ «Укрексімбанк», ПАТ КБ «Надра», ПАТ «Кредобанк», ПАТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ», АТ «Дельта Банк», АТ «Ощадбанк». Більшість з яких надають кредит у формі кредитних ліній.

За даними НБУ, обсяг наданих кредитів сільськогосподарським підприємствам банківськими установами з початку року становить 647,7 млн. грн., у т.ч.: в національній валюті – 642,2 млн.грн., в іноземній – 5,5 млн.грн. Середня процентна ставка за користування кредитами -20,4% річних. Вимоги за наданими кредитами – 478,1 млн. грн., у т.ч. обсяги прострочених кредитів - 40.9 млн. грн.[3].

Для України цілком актуальна необхідність встановлення низьких відсоткових ставок за банківськими кредитами, наданих аграрним підприємствам. Аграрні підприємства мають сезонний характер виробництва, тривалий виробничий період, що зумовлює підвищену потребу в кредитних ресурсах з помірною вартістю. Середня процентна ставка за користування кредитами -20,4% річних.

На кінець 2013 року загальний обсяг прострочених сільгосппідприємствами кредитів становив 2,6 млрд.грн., при кредитному навантаженні понад 40 млрд.грн. Приблизно такою стеля максимального боргу перед банками залишається протягом останніх 3-5 років. Це означає, що аграрії-позичальники, в основному, вже використали ліміт своїх ліквідних застав для цілей кредитування.

За даними управлінь агропромислового розвитку райдержадміністрацій, обсяг кредитів, які потребують пролонгації, становить 70,2 млн. грн. (40 підприємств). Станом на 26 грудня 2013 року з них фактично пролонговано 41,2 млн. грн. (22 підприємства) [3].

Станом на вересень 2014 року банківські кредити залучили 1928 підприємств галузі, що на 276 підприємств менше показника 2013 року. Загальний обсяг кредитів в 2014 році склав 8,1 млрд.грн. Всього банківські кредити, надані підприємствам АПК, становлять понад 103,9 млрд.грн. [1].

Визначальним у кредитуванні АПК є процес здешевлення кредитів, адже пільгові кредити в середньому становлять 60 % загального обсягу. Середня відсоткова ставка, що компенсується за рахунок бюджетних коштів, становить приблизно 10,9 %. Так, частка бюджету, що виділяється на здешевлення кредитів, знаходиться в межах від 0,1 до 0,5%.

Отже, банківське кредитування аграрного сектора економіки України відіграє значну роль у формуванні фінансових ресурсів суб'єктів господарювання, але динаміка їх зростання є нестійкою, обсяги та структура наданих кредитів не відповідають потребам сільськогосподарських виробників у довгострокових фінансових ресурсах для оновлення матеріально-технічної бази. Основна частка державних коштів йде на погашення кредитних ставок, які щороку зростають. Тому Стратегією розвитку аграрного сектора економіки на період до 2020 року передбачається зростання обсягів залучених кредитних ресурсів сільськогосподарськими товаровиробниками до 2020 р. не менш як у 3,5 рази [4].

Література:

1. Статистичний щорічник України за відповідні роки. Державний комітет статистики / за ред. Осауленка О. Г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua/
2. Кредитование аграрного сектора [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.eizvestia.com/tag/apk

3. Матеріали офіційного сайту Національного банку України. – 2014.
[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>
4. Стратегія розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року
[Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.minagro.gov.ua